

**Рус мәктәпләрендә белем алучы рус телле укучылар өчен татар теленнән
республика олимпиадасының муниципаль туры биремнәренен
жаваплары
2025-26 уку елы, 10 сыйныф**

Максимальный (максималь) балл – 90

1.

- 1) **Портреты каких известных личностей татарского народа Вы узнали? Напишите. (3 б.).**
- 2) **Напишите 5-6 предложений, характеризующие деятельность одного из них (по 3 балла за каждое правильное предложение, макс. б. – 18).**

- 1) Габдулла Тукай – шагыйрь.

Салих Сәйдәшев - композитор.

Минтимер Шәймиев – Татарстан Республикасының беренче президенты.

- 2) Салих Сәйдәшев татар халкының танылган, талантлы композиторы. Музыкага сәләте балачактан ук ачылган. Ул озак еллар татар театрында дирижер булып эшләгән. Күп кенә спектакльләргә көйләр язган. Алар Кәрим Тинчурин белән тыгыз ижади хезмәттәшлектә торганнар. С.Сәйдәшевнең Совет Армиясе маршы бөтен илгә танылган.

2. Найдите правильный перевод предложения : “*Бөтен ышанычым сездә* (1 б.).

- 1) **Вся надежда на вас.**
- 2) Вся наша надежда.
- 3) Я на вас надеюсь.
- 4) Я навеки ваш.

3. **Калын хэрэфләр белән бирелгән фигыльнең төрөн билгеләгез (1 б.).**

*Ленар микрoфон янына **килеп** рәхмәт әйтә башлады.*

- 1) сыйфат фигыль
- 2) **хәл фигыль**
- 3) исем фигыль
- 4) инфинитив

4. **В какой последовательности необходимо поставить выражения, чтобы получилось предложение? (1 б.)**

- А) вакытында аша
- Ә) жимешне
- Б) вакытында эшлә
- В) эшне

В, Б, Ә, А

5. **Прочитайте текст и переведите на русский язык (по2 б., макс.б. 14).**

Что же это такое искусственный интеллект?

Если сказать просто, Искусственный интеллект это умение компьютера принимать самостоятельные решения, как человек. В последние годы это направление шагнуло далеко. Специалисты начали делать для использования в разных областях программы и приложения. Самые успешные из них относятся к области искусства. Например, недавно появилось приложение умеющие изменить автопортреты в разные стили. И не только это, появилась сеть рисующий по содержанию текста.

6. Допишите продолжение пословиц (по 2 б., макс. б. - 6).

Дөньда иң кечкенә бәхет – байлык, иң зур бәхет - СƏЛАМƏТЛЕК .

Сəламəтлекне сатып АЛЫП БУЛМЫЙ.

7. Выполните коммуникативные задания (по 2 балла за каждый правильный ответ, макс. б. -10).

Скажи родителям (маме , папе):

- что ты беспокоишься за их здоровье;
- МИН СЕЗНЕҢ СƏЛАМƏТЛЕГЕГЕЗ ƏЧЕН БОРЧЫЛАМ.

-
- что им необходимо ехать отдыхать;
 - СЕЗГƏ ЯЛГА БАРЫРГА КИРƏК.

-
- что очень полезно употреблять витаминные продукты;
 - ВИТАМИНЛЫ РИЗЫКЛАР КУЛЛАҢУ БИК ФАЙДАЛЫ .
-
- что перед сном нужно гулять на свежем воздухе;
 - ЙОКЛАР АЛДЫННАН САФ ҺАВАДА ЙӨРЕРГƏ КИРƏК.
- что ты очень благодарен (на) им и очень хочешь, чтобы они были здоровые;
 - МИН СЕЗГƏ БИК РƏХМƏТЛЕ ҺƏМ СЕЗНЕҢ СƏЛАМƏТ БУЛУЫҒЫЗНЫ ТЕЛИМ.
-

8. В какой последовательности нужно расставить предложения, чтобы получился текст? (Макс. б. – 4).

- А) Соңгы елларда умартачылык продуктларының дəвалау үзенчəлеклəре фəнни нигездə өйрəнелə.
- Ә) Ашамлык буларак та бал бик файдалы.
- Б) Бал составында алтмышка якын матдə барлыгы ачыкланды.
- В) Бал борынгы заманнарда ук дəвалау максатында файдаланылган.

- 1) Б, Ә, А, В 2) В,А, Б, Ә 3) Ә, А, В, Б 4) Ә, В, А, Б

9. Допишите пропущенные окончания (по 1 б., макс. б.- 12).

- 1) Табигатьне саклаУ өчен пластик кулланМАСКА , аның урынына биотукыма кулланЫРГА кирәк.
- 2) МарсТА су бар, ләкин кешеЛӘР өчен яраклы һава юк. Ул колонияләштерҮ өчен иң якин планета.
- 3) Фрилансерлар читТӘН торЫП эшлиләр. Алар төрле чит илЛӘРДӘ сәяхәт итӘ алалар, эшКӘ алучыларДАН мөмкин кадәр бәйсез.

10. Прочитайте текст. Как вы думаете, какой был ответ Сократа, изложите в 9-10 предложениях (по 2 балла за каждое правильно составленное предложение, макс. б -20).

- Ә син бу турыда ни уйлайсың?

Сократ әйтте:

-